

Verslag workshop project informatiewaarde d.d. 12 februari 2007

Aanwezig: de raadsleden S. Vrugt, A van den Beld, S. Kaatee en W. Catsman
wethouder C. van Velzen (*bij het onderdeel kadernota 2007 procedureel*)
de ambtenaren W. van Duijn, A. de Groot, M. Heringa (medewerker concernfinanciën)
en K. Roos (juridisch controller)

Doel van de workshop

Het doel van de workshop van vandaag is om de reactie van de raadsleden te vernemen op:

- het concept-format voor de kadernota 2007 en de plaats van de kadernota in de planning- en controlcyclus;
- het ambtelijk concept voor de financiële beheersverordening (ex. art. 212 GW).

Kadernota 2007

Procedureel

Wethouder Van Velzen overweegt de planning- en controlcyclus effectiever in te richten. Onderdeel daarvan zou uitmaken dat het inhoudelijke zwaartepunt wat betreft financiën moet verschuiven van de begroting naar de kadernota. Bij de kadernota vindt de integrale afweging plaats.

De begroting wordt daarmee de financiële vertaling van hetgeen bij de kadernota is vastgesteld voor het begrotingsjaar, aangevuld met eventuele financiële en inhoudelijke wijzigingen die zijn opgetreden na vaststelling van de kadernota (bijvoorbeeld op grond van de septembercirculaire).

De raadsleden kunnen zich in grote lijnen vinden de gedachtengang van de wethouder. Uit de discussie komen de volgende punten naar voren:

- De inhoudelijke uitwerking van de programma's en beleidsvelden (onze projectopdracht) vindt wel plaats bij de begroting, en is in die zin aanvullend op het voorstel van de wethouder;
- De bestemming van middelen voor nieuw beleid vindt op hoofdlijnen plaats bij de kadernota (dus niet meer bij de begroting). Dit moet duidelijk worden gecommuniceerd ('wensenlijstjes bij de kadernota');
- Bij de begroting blijft het mogelijk om inhoudelijk te discussiëren over politiek relevante onderwerpen (exacte inzet van middelen voor nieuw beleid);
- De gevolgen van dit voorstel voor de vergaderstructuur moeten worden afgestemd met de Griffie.

Format kadernota 2007

Concernfinanciën heeft een concept-format opgesteld voor de kadernota. Tijdens een eerdere workshop hebben de raadsleden positief gereageerd op de vraag om dit format met hen te bespreken. Het format wordt mondeling toegelicht. Bij het format is rekening gehouden met opmerkingen die in eerdere workshops/projectgroepvergaderingen zijn gemaakt over de informatiewaarde van de begroting. Bijvoorbeeld: er is een hoofdstuk opgenomen over financiële beleidsruimte en beïnvloedingsmogelijkheden, er wordt aandacht besteed aan de informatiewaarde van de begroting, er wordt een begrippenlijst en afkortingenoverzicht toegevoegd en er zal extra aandacht zijn voor de lay out en leesbaarheid van de kadernota. Tot slot moeten de teksten kort en kernachtig zijn; het streven is een dunne kadernota.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de raadsleden zal het format op de volgende punten worden aangevuld:

- het onderwerp middelen voor nieuw beleid zal als zelfstandig onderwerp worden toegevoegd aan de format voor de kadernota (zie boven);
- over het onderwerp organisatieverandering wordt gerapporteerd in samenhang met de huisvesting (overeenkomstig de toezegging afgelopen donderdag aan de raad);
- majeure afhankelijkheden/risico's worden gemeld in risicoparagraaf bij de kadernota (bv. als gevolg van wetswijzigingen). Minder grote afhankelijkheden komen primair aan de orde in bv. MPG, programmabegroting of beleidsnota's.

Ambtelijk wordt nagegaan of ook de integrale afweging van de stadsvernieuwingsgelden (voorheen: het volumebesluit MSV) gelijktijdig of als onderdeel van de kadernota kan worden vastgesteld.

Hoe verder

Ambtelijk wordt een B&W-nota uitgewerkt over de opzet voor de kadernota 2007, bestaande uit:

- de plaats van de kadernota in de planning- en controlcyclus;
- het format voor de kadernota 2007.

De opmerkingen van de raadsleden worden verwerkt in de nota. De B&W-nota zal voor advies worden voorgelegd aan de commissie Bestuur. De plaats van de kadernota in de planning- en controlcyclus zal worden afgestemd met de Griffie.

Financiële beheersverordening (ex. art 212 GW)

Maaiké geeft een toelichting waarom de huidige verordening 212 moet worden gewijzigd (veel overbodige regels, organisatiewijziging gemeente), en wat de voornaamste verschillen zijn tussen de vigerende verordening en het voorliggende ambtelijk concept, te weten:

- er zijn veel overbodige regels geschrapt, met name waar het overlap betreft met de Gemeentewet, de BBV en regels die in de praktijk nauwelijks toegevoegde waarde blijken te hebben;
- de organisatiewijziging is doorgevoerd in de verordening;
- in de concept verordening wordt voorgesteld om voortaan in de begroting en jaarrekening verplicht een paragraaf over subsidies op te nemen;
- het niveau waarop de raad de lasten en baten autoriseert wijzigt van domeinniveau naar beleidsveldniveau.

Bij de uitwerking van het voorliggende concept is nadrukkelijk gekeken naar het korte model van de VNG. Immers, deze bevat de regels die minimaal moeten worden opgenomen, en deze is tot stand gekomen in overleg met onder andere accountants, financieel deskundigen, griffiers, raadsleden en ambtenaren. Aan het korte model is de specifiek Haarlemse regelgeving toegevoegd. Voor dat de concept-verordening wordt voorgelegd aan B&W zal de concept-verordening worden voorgelegd aan onze accountant Ernst & Young.

De raadsleden hebben de volgende stukken toegestuurd gekregen:

1. een ambtelijk voorbereid concept financiële beheersverordening (incl. een overzicht afschrijvingstermijnen);
2. een tabel met een artikelsgewijze vergelijking tussen de korte voorbeeld verordening van de VNG en het voorliggende Haarlemse concept;
3. de vigerende verordening, met een toelichting in hoofdletters op de belangrijkste wijzigingen. Let op, alle artikelen die vervallen zijn, zijn cursief gemaakt.

Tijdens de workshop wordt de concept-verordening (zoals gemeld onder punt 1) artikelgewijs doorgenomen. Naar aanleiding van de opmerkingen van de raadsleden zal de verordening op de volgende punten worden gewijzigd respectievelijk zullen aanvullende acties worden ondernomen:

Artikel 2, lid 2

Aan het artikel wordt toegevoegd dat ook op beleidsveldniveau relevante effect- en prestatie-indicatoren worden vastgesteld (overeenkomstig de afspraken in de projectgroep informatiewaarde begroting).

Artikel 4, lid 1

Naar aanleiding van de discussie over de interpretatie van de autorisatieniveau wordt het volgende afgesproken (en verwerkt in de artikelgewijze toelichting):

Financiële afwijkingen op beleidsveldniveau worden (vooraf) gemeld en geautoriseerd bij de bestuursrapportages (integrale afweging). Waar dat niet mogelijk is vanwege het spoedeisende en onvermijdelijke karakter worden deze tussentijds door de wethouder financiën gemeld aan de commissie Bestuur, en vervolgens opgenomen en geautoriseerd bij de eerstvolgende bestuursrapportage. Bestuursrapportages mogen dus geen onvermijdelijke budgettaire afwijkingen

bevatten die niet vooraf zijn gemeld aan de commissie Bestuur/de raad (bijvoorbeeld door middel van een maandelijks overzicht begrotingsafwijkingen). Deze lijn zal ook ambtelijk worden gevolgd (budgethouders ontvangen vaker en betere budgetoverzichten en zullen worden consequent aangesproken op budgettaire afwijkingen die niet tijdig zijn gemeld), en moet duidelijk worden gecommuniceerd.

Artikel 4, lid 4

De raadsleden constateren dat in het concept een belangrijk artikel uit de vigerende verordening is verdwenen, namelijk art. 7, lid 5 inzake aan- en verkoop van onroerende goederen. Kees antwoordt dat de formulering in de vigerende verordening onjuist is (niet de raad besluit niet over deze transacties, maar het college), en dat de vastlegging van de betrokkenheid van de raad bij aan- en verkoop van onroerend goed moet worden vastgelegd in het Protocol actieve informatieplicht. Kees en Maaike nemen dit punt op met SO/Vastgoed.

Als dit punt niet wordt opgenomen in de financiële beheersverordening, maar in het Protocol, dan wordt dit (gewijzigde) Protocol gelijktijdig ter vaststelling aangeboden aan de raad. De raadsleden geven daarbij in overweging om voor een onroerend goedtransactie tot maximaal € 500.000 door de commissie Ontwikkeling te laten bepalen of deze al dan niet door de raad moet worden beoordeeld. Transacties van meer dan € 500.000 moeten ten allen tijde aan de raad worden voorgelegd.

De raadsleden zijn van mening dat zij elke onroerend goedtransactie vooraf moeten kunnen beoordelen.

Daarbij moet worden betrokken dat ook voor transacties onder de € 500.000 een kredietbesluit nodig is. Dit wordt nagegaan.

Artikel 8, lid 2

Er wordt een punt f toegevoegd, waarmee wordt bepaald dat bij de tussentijdse rapportages ook wordt ingegaan op de bedrijfsvoering (is nu feitelijk ook al zo).

Artikel 13, lid 2 en lid 5

De raadsleden vinden het niet gewenst dat tarieven voor rechten (lid 2) en de vaststelling van prijzen (lid 5) alleen ter kennisneming aan de raad wordt aangeboden. Feitelijk is dit bepaald in Delegatie- en mandateringsverordening. Afsproken wordt de terminologie van de bepaling aan te passen, zodat de discussie over al dan niet intrekken van bestaand delegatiebesluit los van de verordening gevoerd kan worden. Het een hoeft niet op de ander te wachten.

Voorstel andere tekst:

Lid 1. het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de tarieven van belastingen en rechten die door de raad worden vastgesteld

Lid 2 De besluiten tot vaststelling van tarieven die door het college worden genomen worden ter kennisneming aan de raad aangeboden.

Hiermee wordt in het midden gelaten of er bepaalde tarieven zijn die worden gedelegeerd. Een dergelijke overdracht van bevoegdheid staat los van de verordening.

Hoe verder

De opmerkingen van de raadsleden worden verwerkt respectievelijk de aanvullende acties worden ondernomen. Een volgende versie wordt intern voorgelegd aan de controllers en directie. Ook zal afstemming plaatsvinden met de accountant. De verordening zal (gelijktijdig met andere te wijzigen documenten, zoals bijvoorbeeld het Protocol informatieplicht) in maart aan B&W worden aangeboden. Daarna zal het voor advies worden voorgelegd aan de commissie Bestuur en worden vastgesteld door de raad.

Ook de later deze week met de raadsleden te bespreken Visie op planning en control zal (na advies van de commissie) samen met deze stukken worden aangeboden aan de raad.

Rondvraag

De projectgroep informatiewaarde komt a.s. donderdag weer bij elkaar ter bespreking van de concept Visie op planning en control.

Onder dankzegging aan de aanwezigen wordt de bijeenkomst afgesloten.

++++++

Verslag workshop project informatiewaarde d.d. 15 februari 2007

Aanwezig: de raadsleden S. Vrugt, A van den Beld en W. Catsman
de ambtenaren W. van Duijn en A. de Groot

Doel van de workshop

Het doel van de workshop van vandaag is om de reactie van de raadsleden te vernemen op de concept-Visie op planning en control.

De heer Sleddering, gemeentesecretaris, onderschrijft de Visie inhoudelijk. Hij had graag bij deze bijeenkomst aanwezig willen zijn, maar dat was door andere afspraken niet mogelijk.

Visie op planning en control

Er wordt een korte toelichting gegeven op de achtergronden en het doel van de Visie op planning en control.

Zowel voor de maatschappij als voor de gemeente is het belangrijk om te weten wat de toegevoegde waarde is van ingrijpen door de overheid. En of de activiteiten en voorzieningen efficiënt en effectief tot stand komen.

Centrale vragen daarbij zijn Doen we de goede dingen? en Doen we de dingen ook goed? Een goed werkende bedrijfsvoering (waaronder de planning en control) is daarvoor noodzakelijk.

Ook het begin dit jaar door het college vastgestelde masterplan De andere organisatie laat zien dat we ons meer naar buiten moeten richten en helder maken wat de gemeente wil bereiken in de maatschappij (maatschappelijke effecten) en wat ze daar aan activiteiten en voorzieningen (output) voor zal realiseren. Het versterken van de bedrijfsvoering is een van de centrale punten uit het masterplan.

De komende jaren moet Haarlem een verbeteringslag maken met (a) het systematisch plannen, uitvoeren, evalueren en waar nodig bijsturen van beleid en (b) het financieel beheer (waaronder centralisatie van de administratie).

Om dat voor elkaar te krijgen moeten alle betrokkenen - bestuurlijk en ambtelijk - weten waar we met zijn allen naar toe willen; naar een organisatie die stuurt op output en prestaties. En we moeten weten wat we daarvoor moeten doen. Daarom hebben we deze visie geschreven. In de visie wordt aandacht besteed aan het samenspel van maatregelen op het gebied van organisatie, processen, instrumenten én gedrag.

De Visie bevat een verbeterplan voor de komende drie jaar. Wij verwachten dat door de in bijlage 4 opgenomen maatregelen uit te voeren er vanaf 2008 verbeteringen zichtbaar zullen zijn op het gebied van planning en control. Jaarlijks zal over de uitvoering van de verbetermaatregelen worden gerapporteerd bij de kadernota.

Aan de hand van concrete voorbeelden wordt gediscussieerd over de Visie. Onder andere de volgende punten komen daarbij aan de orde:

- de toegankelijkheid van de visie. Waar de visie voor de een 'om te smullen' is, en vraagt om (nog) meer, is het voor een ander lastig om doorheen te komen. Voor een deel hangt dit samen met interesse en achtergrond. Waar mogelijk zal in overleg met de afdeling communicatie worden gewerkt aan de toegankelijkheid (bijvoorbeeld door in een begeleidende brief de hoofdlijnen en het doel van de visie te benadrukken);
- er wordt onderschreven dat rollen en gedrag cruciaal zijn voor planning en control; alleen de structuur veranderen (procedures en instrumenten) werkt niet afdoende. Door alle betrokkenen – van hoog tot laag – moet betrokkenheid worden uitgedragen. In dit kader zal ook aandacht worden besteed aan het uitdragen van de visie binnen de organisatie en zullen (waar mogelijk door eigen medewerkers) opleidingen worden gegeven op het gebied van planning en control;

- in het verleden is door het werken met redelijk zelfstandige sectoren te veel een eilandencultuur onderstaan. Door centralisatie en uniformering kan planning en control beter worden opgepakt (bijvoorbeeld door middel van een centrale administratie en één budgethoudersregeling). Voor managers is van belang dat integraal management niet alleen bevoegdheden biedt, maar dat het ook verantwoordelijkheden met zich mee brengt;
- de prioritering van de verbetermaatregelen in bijlage 4 is tot stand gekomen door eerst die maatregelen in te plannen die er aan bijdragen dat het beheer op orde wordt gebracht (2007), daarna worden de procedures en instrumenten die behoren tot de jaarlijkse P&C-cyclus opgepakt (2008) en daarna worden de overige maatregelen geïmplementeerd. Er wordt benadrukt dat de planning niet statisch mag zijn. De praktijk kan het nodig maken dat onderdelen eerder worden opgepakt, of juist later worden uitgevoerd. Verantwoording hierover wordt jaarlijks afgelegd bij de kadernota;
- als aanvullende verbetermaatregel wordt het onderwerp criteria externe inhuur opgenomen (jaarschijf 2007, instrumenten);
- er wordt afgesproken dat we (een delegatie van raadsleden samen met concernfinanciën) jaarlijks 2 á 3 keer bij elkaar komen om te evalueren of de maatregelen uit de visie daadwerkelijk resultaten opleveren. Deze bijeenkomsten kunnen ook worden gebruikt om de goede en minder goede punten van de programmabegroting 2008 te evalueren en de nog te nemen verbeterpunten te benoemen.

Hoe verder

Het voorliggende document wordt op een aantal punten gewijzigd: de onvolledige bijlagen worden uitgewerkt, de opmerkingen van de raadsleden worden verwerkt evenals die van de accountant. Een volgende versie van het document wordt besproken met o.a. kwartiermakers en directie. Verder wordt overlegd met de afdeling communicatie over de toegankelijkheid van het document.

De visie zal (gelijktijdig met de Financiële beheersverordening) in maart aan B&W worden aangeboden. Daarna zal het voor advies worden voorgelegd aan de commissie Bestuur en worden vastgesteld door de raad.

Stand van zaken project informatiewaarde programmabegroting

De afgelopen weken heeft het projectteam de organisatie benaderd over het hoe en waarom van het project informatiewaarde. Vorige week is een presentatie over het project gegeven voor de kwartiermakers, die tot levendige discussies leiden (onder meer over welke informatie wel en niet in de programmabegroting zou moeten worden opgenomen). Conform de Handleiding informatiewaarde programmabegroting hebben we nu voor elk programma één (soms twee) programmacoördinator(en). De komende weken worden die in twee bijeenkomsten geïnformeerd over het doel van het project, wat er van de coördinatoren wordt verwacht, en welke ondersteuning zij van de projectgroep mogen verwachten. In de weken daarna zullen de programma's worden uitgewerkt door de programmacoördinatoren, met ondersteuning van de projectgroep. Overeenkomstig het verzoek van de kwartiermakers zal de projectgroep (met name O&S, ondersteund door de projectteamleden van strategie en concernfinanciën) de uitwerking van de programma's inhoudelijk voorbereiden. Daarbij zal de werkwijze die we eerder hebben laten zien voor het programma Wonen worden gevolgd.

Rondvraag

De projectgroep heeft de volgende vergaderdata staan: 1, 15 en 29 maart, van 16.00 tot 17.00 uur. Er wordt voorgesteld om die op 1 maart en 29 maart niet door te laten gaan, en een nieuwe datum te plannen op 5 april.

Voor de vergaderingen worden in ieder geval de volgende onderwerpen geagendeerd:

- voortgang en resultaten uitwerking programma's (donderdag 15 maart, 16.00 – 17.00 uur);
- uiterlijk/lay out en toegankelijkheid van de programmabegroting (wordt voorbereid in overleg met de afdeling communicatie) en de voortgang en resultaten uitwerking programma's (donderdag 5 april, 16.00 – 17.00 uur).

Onder dankzegging aan de aanwezigen wordt de bijeenkomst afgesloten.

+++++